

زمانی که قرار است مفهومی را به دانش آموزان آموزش دهیم، یادگیری بسیار راحت تر صورت می گیرد اگر دانش آموزان بتوانند برای آن چه آموزش داده می شود، دلیل و معنایی در محیط اطراف بیابند. هالبروک اظهار می دارد که: "آموزش نمی تواند در خلأ اتفاق افتد. آموزش نیازمند بافت و زمینه است تا برای آن چه به مخاطب می آموزد دلیل وجایی در زندگی روزمره وی پیدا کند. درس علوم تجربی شامل محتوا، موضوع ها و مفاهیمی است که می تواند به محیط زندگی یادگیرنده انتقال داده شود. این شیوه کار از ایده هایی که مفاهیم و موضوعات را در موقعیت های اصلی و واقعی آن ها به کار می گیرد استفاده می کند و می تواند موجب بالندگی دانش آموزان شود

ویژگی رویکرد زمینه محور:

در رویکرد زمینه محورها، تماتیک، آموزش مفاهیم علمی در زمینه زندگی روزمره فراگیران اصل قرار می گیرد و با همین راهبرد است که یادگیری جذاب ترمی شود. این رویکرد از این بابت تماتیک نامیده می شود که تم ها را اصل قرار می دهد. و مفاهیم علمی را در ارتباط با این موضوع ها طرح می کند. در این فرایند فراگیران با موضوع، احساس نزدیکی و آشنایی می کنند و انگیزه بیشتری برای یادگیری پیدا می کنند. چون موضوع ها و زمینه های یادگیری از بطن زندگی روزمره ی آنان اخذ شده است، دانش آموزان در فرایند یادگیری در عمل با موضوع درگیر می شوند و در این ارتباط موضوعات علمی را به کار می گیرند. این شیوه به کارگیری علوم و موضوعات و مفاهیم علمی در موقعیت و مکان های آشنا و مناسب کودک، یادگیری را برای کودک معنادار و ملموس می کند

ویژگی عمده ی رویکرد زمینه

ویژگی عمده ی رویکرد زمینه محور این است که می تواند بسیاری از حوزه های برنامه درسی را به هم پیوند زند و آن ها را یکپارچه کند. در این رویکرد موضوعات آموختنی پراکنده نیستند و از یک انسجام درونی برخوردارند.

ویژگی دیگر رویکرد زمینه محور این است که بستر خوبی را برای پیشرفت تدریجی سواد علمی نوآموزان همراه با افزایش توانایی خواندن و نوشتن آن ها به همراه دارد و موجب آن می شود تا یادگیری برای فراگیر لذت بخش، نشاط آور و مفید شود. در رویکرد زمینه محور معلم به محیط های متنوع یادگیری (کلاس- آزمایشگاه- خانه - مزرعه برنج یا...) نیاز دارد. در این فرایند وی مفاهیم را با مثال و مصداق هایی از محیط زندگی فراگیر ارایه می کند. برای مثال در عمل موضوع هایی مثل جانوران، گیاهان، آهن ربا، آب و خاک و سنگ، مثال ها همه از محیط زندگی کودک بوده و در همان فضا پرورش می یابد. وقتی از جانوران و یا گیاهان صحبت می کند تا دانش فراگیر را در این زمینه ها زیاد تر کند، جانور و گیاه برای کودک آشناست و مثال خود کودک و در ارتباط با محیط آشنای

او آورده می شود و در نهایت حاصل کار و تعامل دانش آموزان با یک دیگر و با معلم به دانشی می رسد که کودک خود در تعامل با محیط زندگی کسب کرده است .

-

مزایای آموزش زمینه محور:

- (۱) با زندگی فراگیران ارتباط تنگاتنگی دارد .
- (۲) انسجام درونی دارد: یکپارچه و مرتبط باهدف های آموزشی است. در این رویکرد اهداف نگرشی، مهارتی و دانشی در محیطی اجتماعی و خلاق و در یک زمینه آموزشی مشترک یکپارچه می شوند.
- (۳) قابلیت عمیق شدن دارد: به جای گستردن یک موضوع در یک زمینه آموزشی به عمق آن می پردازد تا در عمل یادگیری مؤثر و مفید تحقق پذیرد .
- (۴) نقاط اتصال خوبی به موضوع های مختلف دارد: این نقاط اتصال از یک سو پوشش به حوزه ی محتوایی آموزش را در برمی گیرند و از سوی دیگر به انتظارات برنامه درسی ملی و دیگر اسناد بالادستی و انتظارات سازمان ها و نهادهای گوناگون توجه می کند و درعین حال لازم است به ظرفیت متقابل حوزه های یادگیری مثل زبان، مطالعات اجتماعی، خلاقیت و هنر، دین و اخلاق عنایت داشته باشد .

آیا شما زمینه محور تدریس می کنید؟

در هنگام برنامه ریزی برای تدریس علوم تجربی پرسش های زیر را مرور کنید تا میزان پای بندی خود را به هدف های آموزش زمینه محور ارزیابی کنید. بدیهی است هر چه تعداد پاسخ های مثبت شما بیشتر باشد آموزش شما به رویکرد زمینه محور نزدیک تر است.

- آیا مفاهیمی که آموزش می دهید از محیط زندگی دانش آموز گرفته شده است ؟ به عبارتی برای وی آشنا است؟
- مثال ها از زندگی روزمره دانش آموز گرفته شده است؟
- مفاهیم بر اساس دانش فعلی دانش آموز بنا نهاده شده است؟
- مثال ها و تمرین ها شامل موقعیت های حل مساله واقعی است که دانش آموز با آن ها آشناست؟

- مثال هاو تمرین ها، نگرشی در دانش آموز ایجاد می کند، برای این که بگوید "من باید این را یاد بگیرم"؟
- آیا دانش آموزان خودشان اطلاعات را جمع آوری و تجزیه و تحلیل می کنند تا مفاهیم را بیاموزند؟ آیا به دانش آموزان فرصت می دهید تا اطلاعاتی را که جمع آوری کرده اند تجزیه و تحلیل کنند؟
- آیا فعالیت های آموزشی، دانش آموزان را به کاربرد مفاهیم و اطلاعات در زمینه های مفید و مرتبط بازندگیشان مثل تصور آینده (آینده شغلی) و مکان های نا آشنا(مثل محیط های کاری و کارگاه ها)تشویق می کند؟
- آیا دانش آموزان به کار در گروه های تعاملی که گفت و گوهای مهم در می گیرد و ایده ها رد و بدل و تصمیم گیری می شود شرکت می کنند؟
- آیا درس ها و تمرین ها و آزمایش ها، توان خواندن و نوشتن مهارت های ارتباطی دیگر، به غیر از استدلال های علمی را پرورش می دهد